

BARCA NAUFRAGI

Jaume MELENDRES

Ja se sap que tot home té en algun lloc del món el seu contrari o negatiu: és un descobriment més vell que passar gana. El que no se sabia, en canvi, és que un home fa meravelles quan es tracta, justament, d'anihilar aquest negatiu. Fins i tot si és un ociós que es passa els dies caminant pels camps (reconeguem el mèrit d'aquesta activitat: cada vegada hi ha més poc camp per córrer) comprant finques rústiques i urbanes a baix preu, o perfeccionant l'impost sobre la sal o, simplement, sense fer res i limitant-se a caminar pels camps, fins i tot un home així, quan es proposa d'anihilar el seu negatiu, fa meravelles o miracles. Ja no s'admet cap discussió científica sobre aquest punt des que Joan Ambpà va emprendre, amb fortuna que canten els llibres d'Història ben pagats, la caça i captura de Joan Sensepà. Els dos eren fills de Joana Farinal, però de pares successius. Mirin el que passa quan se surt de mare.

O sigui que van encarregar a l'agent Jeroni Gall la caça i captura, viu o mort, però millor viu per poder-lo matar amb els honors previstos per la llei, del perillós delinqüent marítim anomenat Jeroni Gall.

Però aquesta història de Jeroni Gall, l'agent,

i de Jeroni Gall, el delinqüent, no va passar al mateix país en què Joana Farinal va tenir fills de pares successius. Era impossible, tanmateix, que hi passés perquè al país de Joana Farinal només hi passen històries inversemblants i estranyes, com per exemple, la singular aventura d'A. Pastera (macarra de Joana Farinal, sigui dit de passada, però ella no ho sabia), que va fer fortuna apuntant en una llibreta blanca els beneficis derivats de la venda de productes que encara no existien. En segon lloc, es comprèn de seguida que no es tracta del mateix país si s'interpreta de forma adequada aquest detall: la principal acusació feta a Jeroni Gall (el delinqüent) era la de ser marxista (Déu Pare, perdoneu-me) i ja se sap també que al país de Joana Farinal no en queda cap.

Les pistes sobre Jeroni Gall, el delinqüent, es reduïen als adjectius marítim, marxista i perillós, adjectius que si bé són suficients per a fer buscar el substantiu, semblen insuficients per a trobar-lo de pressa. Mirin el que passa quan s'abusa de l'adjectiu ambigu.

L'agent Jeroni Gall, malgrat la seva professió (siguem sincers: no tothom ha nascut a les Tres Torres) era tan intel·ligent, almenys, com el seu

negatiu. Va deduir, per tant, que si Jeroni Gall era delinqüent marítim, Jeroni Gall devia treballar, o delinquir, a la costa, mitjançant barques o barca (barca probablement: Jeroni Gall a penes començava) i que buscar Jeroni Gall era el mateix que dedicar-se a la captura de la seva barca. Es un raonament que es pot justificar. Primer: un home sense instrument de producció no és res. Segon: un home pot posar-se ulleres de sol, barba, bigoti, un coixí a la panxa, perruca i, fins i tot, vestits de clergue o dona (en una paraula: disfressar-se), pot simular, si en sap, que és coix o paralític. Tercer: una barca coixa o vestida de clergue salta a la vista de seguida. I quart: la barca de Jeroni Gall, el delinqüent, no deu ser una barca com les altres, malgrat les possibles aparences.

En conseqüència, Jeroni Gall, l'agent, es va fer instal·lar al port un tamboret de jubilat, que són els més discrets. L'agent Jeroni Gall, sense presses absurdes, mirava els reflexos dels núvols a l'aigua i viceversa (justament es tractava, recordem-ho, de capturar aquest viceversa) i es deia, soto voce, que tot home, per ric o llest que sigui, per padrins o còmplices que l'apadrinin o compliquin, acaba traint-se en algun punt o coma.

Es molt fàcil explicar de quina manera l'agent Jeroni Gall va descobrir el seu viceversa, un cop s'ha dit que tothom es traeix un dia o altre (vegi's, si no, com A. Pastera es va traïr fent un error de suma quan comptabilitzava les vendes que no feia), i si afegim, com és el cas, que l'agent Jeroni Gall havia llegit molt.

Va observar que entre les barques amarrades (que es passaven matí i tarda en el remull apegalós del tedi, clavant-se recíprocament popades i proades i cops de quilla al flanc), n'hi havia de més agressives que altres, i d'altres més mansas que les agressives. "Eliminaré les mansas", va pensar. Però ja s'ha dit que l'agent Jeroni Gall havia llegit molt, i de seguida va

comprendre que no es ficava en bon camí. "Es un mal paràmetre —va dir— els antimarxistes també són agressius i més val no córrer el risc de capturar-se a si mateix". Era un home prudent, i encara ho és.

Per matar l'estona, viva o morta, va decidir fixar-se en els noms de les barques. Hi havia noms barrocs i populars, com Lamalparida i Lapocapena; noms eròtics o sentimentals, com Angelina Angelineta (cinc barques duïen aquest nom, la tal Angelina, més val que no ens desviem), Lluïsa Entrecuix, o Fotereta Conyí; i noms estranys, com Rancuniosa, Vibràtil, Naufragi, La Domesticada i Primer Divendres de Mes.

Va descartar, primer, els noms eròtics (els marxistes, al lloc del sexe duen una metralladora), i després els barrocs i populars (els delinqüents de vegades són barrocs, però sempre impopulars), i va concentrar-se en els estranys. Primer Divendres de Mes va ser eliminada de seguida, i després Vibràtil i La Domesticada. Quedaven, per a la votació final, Rancuniosa i Naufragi. Naufragi, Naufragi, les barques segueien oscil·lant, però el pensament de l'agent Jeroni Gall s'anava convertint en una idea fixa, ancorada en els mecanismes més amagats de l'aigua, i anava comprenent que aquella barca pertanyia, sense possibles dubtes, a un home convençut d'això: tot sistema (de navegació) porta, a dins, el seu element contradictori, el germen de la seva destrucció. Una idea perillosa, marítima i marxista.

Jeroni Gall, l'agent, va omplir la seva pipa i es va limitar a esperar que Jeroni Gall, el delinqüent, arribés a la barca Naufragi. Ja havia comprès que el nom de Rancuniosa era una trampa massa fàcil, i sense presses absurdes, va fumar-se tres pipes senceres i va estar a punt de començar la quarta. D'aquesta manera, el perillós delinqüent marítim i marxista Jeroni Gall va ser descobert, desemmascarat i lligat al pal major de la mort ignominiosa; fi.